

porta do luke ukrcaja. Osim toga dokazano je da su neke bačve prilikom ukrcaja pronadjene u tako oštećenom stanju da ih zapovjednik nije htio primiti.

Teret je pristankom krcatelja bio smješten na palubu. Na svom putu brod je naišao na veliku oluju, što je također pridonijelo šteti tereta. Primalac tvrdi da je brodar kriv za štetu, jer da nije poduzeo sve potrebne mjere opreza. Sud priznaje punu valjanost klauzuli o krcanju na palubi, te smatra da primalac mora dokazati da je šteta nastala krivnjom broдача. Ovim ujedno sud izriče načelo da klauzula kojom krcatelj pristaje da se teret krca na palubu ima svojstvo prebacivanja dokaza od broдача na primaoca o krivnji za štetu. U teretnici je bila navedena i klauzula da je težina unesena po nalogu krcatelja. U svrhu dokaza količine tereta koji je bio ukrcan, primalac je ponudio kao dokaz jedan certifikat koji je bio sastavljen prije ukrcaja. Sud ovaj dokaz nije prihvatio, jer smatra da je manjak mogao nastati od sastavljanja dokumenta pa do ukrcaja tereta na brod.

Budući da tužitelj nije uspio dokazati one činjenice koje sud smatra da su bitne za prihvatanje njegovog tužbenog zahtjeva, sud je tuženika oslobodio.

/Dir.Mar.1961, str.616-620/

B.J.

TRANSPORTNO OSIGURANJE

VIŠI PRIVREDNI SUD NR HRVATSKE

Drugostepena presuda od 29.V 1962.

Vijeće: Gabro Badovinac, dr Tomislav Haramustek, dr Emilije Pallua

Osiguranje tereta - Na regresni zahtjev osiguratelj prema brodaru primjenjuje se jednogodišnji zastarni rok

Tužitelj, Državni osiguravajući zavod, tuži broдача kao prvotuženoga i slagača kao drugotuženoga za naknadu štete koju je on pretrpio radi toga što je isplatio osigurninu svom osiguraniku primaocu tereta. Prvostepeni sud je odbio tužbu protiv prvotuženoga i drugotuženoga. Protiv broдача je tužba odbijena jer je sud stao na stajalište da je nastupila zastara.

Protiv prvostepene presude tužitelj je uložio žalbu zbog povrede formalnog i materijalnog prava.

Povredu prava tužitelj vidi u tome što smatra da je sud u pogledu odgovornosti prvotuženoga uzeo da je ponovno potraživanje zastarjelo, uzimajući da se ne radi o regresnom zahtjevu

tužiteljevu u smislu odredaba čl.128 t.5 Zakona o iskorištavanju pomorskih brodova. Tvrdi da je odnosni propis zakona jasan kad se odredjuje da regresni zahtjevi zastaraju u roku od jedne godine, računajući od dana kad je izvršeno djelo koje daje pravo na regres. Tvrdi da je njegov zahtjev, kao osiguratelj, regresni zahtjev, te da zastara počinje teći od dana kad je on kao osiguratelj naknadio štetu koja je nastala zbog utvrdjene neisporuke tereta po predmetnoj teretnici. Isto tako tvrdi da je obrazloženje pobijane presude neosnovano, da tužitelj ne stoji u pravnom odnosu s tuženim.

Drugostepeni sud je žalbu odbio i potvrdio presudu prvostepenog suda.

Prigovor tužitelj je da se na predmetni slučaj ima primijeniti čl.128 t.5 Zakona o ugovorima o iskorištavanju pomorskih brodova, jer se ne može prihvatiti da se u predmetnom slučaju radi o regresnom zahtjevu.

Prema općim načelima o osiguranju, osiguratelj isplatom osiguranog iznosa stupa u prava osiguranika, i stječe prema štetniku pravom subrogacije, i kako to prvostepeni sud pravilno naziva snagom zakonske cesije, sva prava osiguranika. Prema tomu zahtjevi tužiteljevi kao osiguratelja prema brodaru za gubitak ili oštećenje tereta ne mogu se smatrati regresnim zahtjevima iz čl.128 t.5 Zakona o ugovorima o iskorištavanju pomorskih brodova. T.5 odnosi se na regresne zahtjeve koji mogu nastati između učesnika u prijevozu stvari, tj. između više brodara koji su učestvovali u nekom pregledu, odnosno iz regresnog zahtjeva brodarka prema krcatelju, ili naručitelju broda, za štete koji su ovi počinili u toku prijevoza stvari morem, ili povredom ugovora o prijevozu. Obično izražavanje da osiguratelj ima regresni zahtjev, i pogrješno upotrebljavanje izraza regres, prema tome ne može upućivati na to da bi zahtjev osiguratelj je bio neki originalni zahtjev, već se kod takvog zahtjeva radi o derivativnom zahtjevu, koji je nastao time što je osiguranik cedirao svoje pravo osiguratelju, ili što je silom zakona pravo osiguranikovo i njegov zahtjev prema štetniku podmirenjem iz osiguranja prešao na osiguratelja. Prema tome u pogledu zastare ima se primijeniti čl.128 st.1 Zakona o iskorištavanju pomorskih brodova, kako je to pravilno učinio prvostepeni sud.

G.B.